
**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ
„НЕОФИТ РИЛСКИ“ - БЛАГОЕВГРАД**

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Пламен Николов Богданов
професор в Катедра „Национална и международна сигурност“
на Факултет „Информационни науки“ в Университета по библиотекознание и
информационни технологии

за научните трудове на доц. дн Спас Ангелов Ташев, представени за участие в
конкурс за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ в област на висше
образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1.
„Национална сигурност“, обявен в Държавен вестник, бр. 107 от 12.12.2025 г.

2026 г.

1. Обща характеристика на трудовете на кандидата

В конкурса за заемане на академична длъжност „Професор“ доц. дн Спас Ташев е представил за рецензиране 8 научни труда. Те са разпределени, както следва:

- две монографии – самостоятелни, на български език;
- една книга на базата на защитен дисертационен труд – самостоятелна, на български език;
- 4 статии в списания – самостоятелни, на български език;
- един учебник – самостоятелен, на български език.

Оценката на достъпността на представената научна продукция показва, че тя е достатъчно добре представена на специалисти, работещи в сферата на националната и международната сигурност и са осигурени условия за запознаване с нейното съдържание и даване на критична оценка.

В представените документи са забелязани 18 цитирания на кандидата – 17 в научни издания в България и едно в научно издание в чужбина.

Количеството на представените за рецензиране трудове и тяхното цитиране отговаря на минималните национални изисквания по чл. 2б на ЗРАСРБ за заемане на академична длъжност „Професор“ в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“.

Всички представени за рецензия научни трудове са лично дело на кандидата – издадени на български език. Предложените трудове съответстват на предметната област на обявения конкурс и се приемат за рецензиране.

2. Обща характеристика на научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Научно-изследователската дейност на доц. дн Спас Ташев е свързана основно с демографската и социалната сигурност като системни компоненти на

националната сигурност, както и върху анализа на историческите български общности в Западните Балкани (Албания, Косово, Сърбия и Република Северна Македония) като фактори на регионалната сигурност, миграционните процеси и защитата на човешките права и съответства на обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“.

Монографичният труд „Демографската и социалната сигурност на България през първата половина на XXI век“ (2026), който авторът представя като хабилитационен, е сериозно изследване на взаимодействието между демографските процеси и националната сигурност на България. В монографията се анализират динамиката и структурните промени на населението през първата половина на XXI век, тяхното въздействие върху социалната и институционалната устойчивост и рисковете, произтичащи от демографската криза. Представени са сценарии до 2050 г., институционални модели за управление на риска и оперативни препоръки за държавната политика, съгласувани с европейските рамки. Трудът предлага стратегическа концепция за демографска сигурност и насоки за бъдещи изследвания, насочени към овладяване на предизвикателствата и тяхното трансформиране в национален ресурс.

В рамките на научно-изследователската си дейност кандидатът е участвал в 4 научно-изследователски проекта: „Цели, приоритети и политики за изпълнение на актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на Република България (2012 – 2030 г.)“, завършил през 2015 г.; „Изготвяне на национална стратегия в областта на енергетиката“, завършил през 2017 г.; „Мерки за преодоляване на демографската криза на Република България“, завършил през 2018 г. и „Разработване на политики, насочени към българите в чужбина“, завършил през 2019 г. Проектите са свързани основно с преодоляване на демографската криза и укрепване на демографската сигурност на България.

Кандидатът доц. дн Спас Ташев има изключително богата биография, като е заемал редица експертни и ръководни длъжности. Има натрупан значителен опит от работа в Държавната агенция за българите в чужбина при Министерския съвет, Националния исторически музей, Културно-информационния център на Република България в Скопие, като съветник в политически кабинети в Министерския съвет, в българския и европейския парламент и др.

Цялостната научно-изследователска и научно-приложна дейност на кандидата го определя като изследовател и експерт със значим принос за развитието както на теорията, така и за реализирането на практика на дейности за повишаване на демографската сигурност на Република България като компонент на националната сигурност.

3. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Натрупаният сериозен научно-изследователски, научно-приложен и практически опит от кандидата доц. дн Спас Ташев подпомага неговата педагогическа дейност като преподавател в Югозападния университет „Неофит Рилски“. Високата му педагогическа подготовка се демонстрира при преподаването по учебните дисциплини „Демографска политика за сигурност“, „Мениджмънт на извънредните ситуации“, „Глобализация и регионална сигурност“, „Сравнителна публична администрация“ и „Нова и най-нова история на България“.

4. Основни научни и научно-приложни приноси

Основните научни резултати, получени от кандидата, могат да се характеризират най-общо като допълване на знанията в научна област с нови концепции, модели и подходи. Потвърждавам наличието на приноси в трудовете на кандидата, които имат научен и научно-приложен характер и могат да се обобщят в следните основни направления:

- концептуализиране на демографската сигурност като системен компонент на националната сигурност (трудове с № В-3 и Е-20 от справка за изпълнение на минималните изисквания на ЮЗУ за придобиване на академичната длъжност „професор“);

- формулиране на типология на демографските шокове и каналите им на пренос към националната устойчивост (труд с № В-3);

- разработване на интердисциплинарен модел „демография – социална сигурност – регионална устойчивост – национална сигурност“ (трудове с № В-3 и Г-7);

- разработване на регионален модел за профилиране на демографската уязвимост и типологии на териториална устойчивост (трудове с № В-3 и Е-20);

- предложени са институционални архитектури за управление на демографския риск и модел „демографски обсерватории“ (трудове с № В-3 и Г-7);

- създадена е систематизирана учебна рамка, която интегрира демографските и миграционните проблеми в подготовката по национална сигурност, превръщайки демографската политика и експертната подготовка в структурни елементи на обучението (трудове с № В-3, Г-7 и Е-20).

5. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Значимостта на приносите, реализирани от доц. дн Спас Ташев в неговите трудове, се определя от техния научен и научно-приложен характер.

За значимостта на резултатите, получени от изследванията на кандидата, говори и броят на цитиранията (18) от други автори в научни издания у нас и в чужбина.

Получени са нови и са обогатени съществуващи знания, които могат да се използват и надграждат от изследователите, работещи по проблемите на националната и международната сигурност, но не по-малко важно е, че

постигнатите резултати могат да са полезни за експерти по сигурността, студенти и лица, участващи във вземането на управленски решения в областта на демографската политика и демографската сигурност.

6. Оценка в каква степен приносите са лично дело на кандидата

Считам, че всички приносни моменти в рецензираните трудове са лично дело на автора. Анализът на тематичните области, които се проследяват в цялостната научна продукция на кандидата, дава точна представа за неговите научни интереси и авторското му участие.

7. Критични бележки към рецензираните трудове

Научните трудове на доц. дн Спас Ташев представят точно и пълно получените резултати от неговите изследвания. В тях се вижда и широката литературна осведоменост на кандидата.

Нямам критични бележки, които намаляват качеството и количеството на получените резултати и приноси.

8. Лични впечатления

Нямам лични впечатления от научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидата, освен от приложените публикации и документи по конкурса.

Нямам съвместни публикации с кандидата.

9. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

В трудовете на кандидата не съм открил представяне за собствени на трудове, които изцяло или частично са написани или създадени от друг автор или използването на публикувани от друг автор научни резултати, без позоваване или цитиране.

10. Заключение

Оценявам положително научната продукция на доц. дн Спас Ташев. Кандидатът отговаря на условията за заемане на конкурсната академична длъжност „Професор“, дефинирани в чл. 29 на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Това ми дава основание да му дам обща **положителна оценка**.

В съответствие с чл. 29б от ЗРАСРБ и имайки предвид показателите, свързани с научно-изследователската и експертната дейност на кандидата, **гласувам положително** за избирането на доц. дн Спас Ангелов Ташев за заемане на академичната длъжност „Професор“ за нуждите на Югозападен университет „Неофит Рилски“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“.

27.02.2026 г.

Рецензент:

Проф. д-р Пламен Богданов

**“NEOPHYT RILSKI” SOUTHWEST UNIVERSITY -
BLAGOEVGRAD**

R E V I E W

by Prof. Dr. Plamen Nikolov Bogdanov

Professor at the Department of National and International Security
of the Faculty of Information Sciences at the University of Library Studies and
Information Technologies

or the scientific works of Assoc. Prof. Spas Angelov Tashev, DSc, submitted for
participation in a competition for the academic position of “PROFESSOR” in the
Field of higher education 9. “Security and Defense”, Professional field 9.1. “National
Security”, announced in the State Gazette, issue 107 of December 12, 2025

2026

1. General characteristics of the candidate's works

In the competition for the academic position of “Professor” Assoc. Prof. Spas Tashev, DSc, has submitted 8 scientific papers for review. They are distributed as follows:

- two monographs – independent, in Bulgarian;
- one book based on a defended dissertation – independent, in Bulgarian;
- 4 articles in journals – independent, in Bulgarian;
- един учебник – independent, in Bulgarian.

The assessment of the accessibility of the presented scientific production shows that it is sufficiently well presented to specialists working in the field of national and international security and conditions are provided for familiarization with its content and giving a critical assessment.

The submitted documents have 18 citations of the candidate – 17 in scientific publications in Bulgaria and one in a scientific publication abroad.

The number of papers submitted for review and their citation meets the minimum national requirements under Art. 2b of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB) for holding the academic position of “Professor” in the Field of higher education 9. “Security and Defense”, Professional field 9.1. “National Security”.

All scientific papers submitted for review are the personal work of the candidate – published in Bulgarian. The proposed works correspond to the subject area of the announced competition and are accepted for review.

2. General characteristics of the candidate's research and applied scientific activities

The scientific and research activities of Assoc. Prof. Spas Tashev, DSc, is mainly related to demographic and social security as systemic components of national security, as well as to the analysis of historical Bulgarian communities in the Western Balkans

(Albania, Kosovo, Serbia and the Republic of North Macedonia) as factors of regional security, migration processes and the protection of human rights and corresponds to the announced competition for the academic position of “Professor”.

The monographic work “The Demographic and Social Security of Bulgaria in the First Half of the 21st Century” (2026), which the author presents as a habilitation thesis, is a serious study of the interaction between demographic processes and the national security of Bulgaria. The monograph analyzes the dynamics and structural changes of the population in the first half of the 21st century, their impact on social and institutional sustainability and the risks arising from the demographic crisis. Scenarios up to 2050, institutional models for risk management and operational recommendations for state policy, aligned with European frameworks, are presented. The paper offers a strategic concept for demographic security and directions for future research aimed at mastering the challenges and transforming them into a national resource.

Within the framework of his research activities, the candidate participated in 4 research projects: “Objectives, priorities and policies for the implementation of the updated National Strategy for Demographic Development of the Republic of Bulgaria (2012 - 2030)”, completed in 2015; “Preparation of a national strategy in the field of energy”, completed in 2017; “Measures to overcome the demographic crisis of the Republic of Bulgaria”, completed in 2018 and “Development of policies aimed at Bulgarians abroad”, completed in 2019. The projects are mainly related to overcoming the demographic crisis and strengthening Bulgaria's demographic security.

The candidate Assoc. Prof. Spas Tashev, DSc, has an extremely rich biography, having held a number of expert and management positions. He has gained significant experience from working at the State Agency for Bulgarians Abroad under the Council of Ministers, the National Historical Museum, the Cultural and Information Center of the Republic of Bulgaria in Skopje, as an advisor in political cabinets in the Council of Ministers, in the Bulgarian and European Parliaments, etc.

The candidate's overall scientific research and applied scientific activity defines him as a researcher and expert with a significant contribution to the development of both the theory and the practical implementation of activities to increase the demographic security of the Republic of Bulgaria as a component of national security.

3. Assessment of the candidate's pedagogical training and activities

The candidate's accumulated serious scientific research, applied science and practical Assoc. Prof. Spas Tashev, DSc, supports his pedagogical activity as a lecturer at the “Neofit Rilski” Southwest University. His high pedagogical training is demonstrated in teaching the subjects “Demographic Security Policy”, “Emergency Management”, “Globalization and Regional Security”, “Comparative Public Administration” and “New and Recent History of Bulgaria”.

4. Major scientific and applied scientific contributions

The main scientific results obtained by the candidate can be generally characterized as supplementing knowledge in a scientific field with new concepts, models and approaches. I confirm the presence of contributions in the candidate's works that are of a scientific and applied science nature and can be summarized in the following main areas:

- conceptualization of demographic security as a systemic component of national security (papers with No. B-3 and E-20 from the reference on fulfillment of the minimum requirements of the Southwest University for acquiring the academic position of “professor”);
- formulation of a typology of demographic shocks and their transmission channels to national sustainability (paper with No. B-3);
- development of an interdisciplinary model “demography - social security - regional sustainability - national security” (papers with No. B-3 and D-7);
- development of a regional model for profiling demographic vulnerability and typologies of territorial resilience (papers with No. B-3 and E-20);

- Institutional architectures for demographic risk management and a “demographic observatory” model have been proposed (papers with No. B-3 and G-7);
- a systematized training framework has been created that integrates demographic and migration issues into national security training, making demographic policy and expert training structural elements of training (papers with No. B-3, G-7 and E-20).

5. Assessment of the significance of contributions to science and practice

The significance of the contributions made by Assoc. Prof. Spas Tashev, DSc, in his works is determined by their scientific and applied nature.

The significance of the results obtained from the candidate's research is also evidenced by the number of citations (18) by other authors in scientific publications in our country and abroad.

New knowledge has been obtained and existing knowledge has been enriched, which can be used and built upon by researchers working on national and international security issues, but no less importantly, the results achieved may be useful for security experts, students and individuals involved in making management decisions in the field of demographic policy and demographic security.

6. Assessment of the extent to which the contributions are the candidate's own work

I believe that all contributions to the peer-reviewed works are the author's own work. The analysis of the thematic areas that are traced in the candidate's overall scientific production gives an accurate picture of his scientific interests and his authorial participation.

7. Critical notes on peer-reviewed works

The scientific works of Assoc. Prof. Spas Tashev, DSc, present accurately and completely the results of his research. They also demonstrate the candidate's broad literary awareness.

I have no critical remarks that diminish the quality and quantity of the results and contributions received.

8. Personal impressions

I have no personal impressions of the candidate's scientific research and applied scientific activities, except for the attached publications and documents on the competition.

I have no joint publications with the candidate.

9. Opinion on the presence or absence of plagiarism

In the candidate's works, I have not found any presentation as one's own of works that were entirely or partially written or created by another author or the use of scientific results published by another author, without reference or citation.

10. Conclusion

I positively evaluate the scientific output of Assoc. Prof. Spas Tashev, DSc,. The candidate meets the conditions for holding the competitive academic position of “Professor”, defined in Art. 29 of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria. This gives me reason to give him an overall **positive assessment**.

In accordance with Art. 29b of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and taking into account the indicators related to the candidate's scientific research and expert activities, **I vote positively** for the election of Assoc. Prof. Spas Angelov Tashev, DSc, to the academic position of “Professor” for the needs of “Neofit Rilski” Southwest University in the Field of higher education 9. “Security and Defense”, Professional field 9.1. “National Security”.

27.02.2026

Reviewer:

Prof. Dr. Plamen Bogdanov